

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN ĐỨC TUẤN

PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ KỸ THUẬT
TRONG SẢN XUẤT LÚA TẠI HUYỆN LẠNG GIANG,
TỈNH BẮC GIANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN ĐỨC TUẤN

PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ KỸ THUẬT
TRONG SẢN XUẤT LÚA TẠI HUYỆN LẠNG GIANG,
TỈNH BẮC GIANG

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. VĂN BÁ THANH

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và hoàn toàn chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ để thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Đức Tuấn

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tập và nghiên cứu, đến nay tôi đã hoàn thành luận văn thạc sĩ chuyên ngành Quản lý kinh tế với đề tài: "*Phân tích hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất lúa tại huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang*".

Tôi xin trân trọng tỏ lòng biết ơn đối với tất cả các Thầy, Cô giáo Khoa kinh tế, Khoa sau đại học - Trường Đại học kinh tế & Quản trị kinh doanh- Đại học Thái Nguyên. Đã tận tình dạy bảo, giúp đỡ và định hướng cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu khoa học.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Thầy giáo hướng dẫn PGS.TS Văn Bá Thanh, người đã trực tiếp định hướng và dìu dắt tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Tôi xin trân trọng cảm ơn đối với tất cả các tập thể, cá nhân thuộc UBND huyện Lạng Giang, Phòng Lao động - Thương binh xã hội, Phòng Nông nghiệp & Phát triển nông thôn, Trạm Khuyến nông huyện; Các đồng nghiệp, bạn bè, gia đình và người thân đã giúp đỡ, động viên tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu khoa học để hoàn thiện luận văn này.

Nếu không có những giúp đỡ trên thì sự cố gắng của bản thân tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu sẽ không thu được kết quả như hiện nay.

Luận văn này mới chỉ là kết quả bước đầu, bản thân tôi sẽ phải cố gắng nhiều hơn nữa để không phụ công giúp đỡ của mọi người.

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 5 năm 2014

Tác giả luận văn

Nguyễn Đức Tuấn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HIỆU QUẢ KỸ THUẬT TRONG SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Khái quát chung về hiệu quả kỹ thuật.....	5
1.1.2. Cơ sở lý luận về sản xuất nông nghiệp	13
1.1.3. Một số vấn đề về hiệu quả kỹ thuật	14
1.1.4. Hộ, nông hộ, kinh tế nông hộ.....	18
1.2. Một số thực tiễn về hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất nông nghiệp	21
1.2.1. Giới thiệu chung.....	21
1.2.2. Thực tiễn về hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất nông nghiệp ở nước ngoài	22
1.2.3. Thực tiễn về hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất nông nghiệp ở trong nước.....	23
1.3. Những nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả kỹ thuật	25
1.3.2. Đất đai	26

1.3.3. Phân bón.....	27
1.3.4. Giống.....	29
1.35. Nước.....	29
1.3.6. Chăm sóc.....	29
1.3.7. Yếu tố môi trường và tập quán canh tác.....	30
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	31
2.1. Khung lý thuyết nghiên cứu.....	31
2.2. Câu hỏi nghiên cứu.....	31
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.3.1. Nguồn số liệu.....	32
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	32
2.3.3. Phương pháp phân tích số liệu.....	33
2.4. Chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VỀ HIỆU QUẢ KỸ THUẬT TRONG SẢN XUẤT LÚA TẠI HUYỆN LẠNG GIANG, TỈNH BẮC GIANG.....	38
3.1. Đặc điểm địa bàn.....	38
3.1.1. Giới thiệu địa bàn nghiên cứu.....	38
3.1.2. Cơ cấu các ngành kinh tế trên địa bàn huyện Lạng Giang.....	42
3.1.3. Thực trạng sản xuất lúa tại huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang.....	50
3.2. Kết quả nghiên cứu.....	53
3.2.1. Thực trạng nguồn lực tham gia và việc áp dụng khoa học kỹ thuật vào các mô hình sản xuất tại Lạng Giang.....	53
3.2.2. Khoa học kỹ thuật trong sản xuất nông nghiệp.....	61
3.2.3. Chính sách hỗ trợ sản xuất lúa của địa phương.....	63
3.2.4. Thuận lợi, khó khăn trong quá trình triển khai ứng dụng khoa học kỹ thuật nhằm nâng cao hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất lúa.....	66
3.2.4.1. Đối với nông dân.....	66

3.2.4.2. Đối với cán bộ	67
3.3. Đánh giá hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất lúa tại huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang.....	68
3.3.1. Đặc điểm của hộ trồng lúa ở huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang	68
3.3.2. Hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất lúa trên địa bàn huyện.....	75
3.3.3. Đánh giá chung về hiệu quả kỹ thuật trong sản xuất lúa ở huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang.....	77
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ KỸ THUẬT TRONG SẢN XUẤT LÚA TẠI HUYỆN LẠNG GIANG, TỈNH BẮC GIANG	82
4.1. Nâng cao trình độ cho người lao động	82
4.1.1. Tổ chức các lớp tập huấn, hướng dẫn tại chỗ kỹ thuật cho nông dân.....	82
4.2. Mở rộng các hình thức liên kết trong sản xuất, cải thiện chất lượng cơ sở hạ tầng và các chính sách về thị trường.....	84
4.2.1. Thành lập tổ sản xuất, liên kết nhóm để trao đổi, học hỏi kinh nghiệm	84
4.2.2. Cải thiện chất lượng cơ sở hạ tầng.....	85
4.2.3. Cải thiện chính sách thị trường	86
4.3. Tăng cường vai trò điều tiết vĩ mô của nhà nước	86
4.4. Một số kiến nghị.....	87
4.4.1. Đối với người nông dân	87
4.4.2. Đối với các cơ quan ban ngành.....	88
KẾT LUẬN	90
TÀI LIỆU THAM KHẢO	91
PHỤ LỤC	93

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BQ	Bình quân
BVTV	Bảo vệ thực vật
ĐVT	Đơn vị tính
GTSX	Giá trị sản xuất
HTX	Hợp tác xã
IPM	Biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp
NN & PTNT	Nông nghiệp & Phát triển nông thôn
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
VNĐ	Việt Nam đồng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Mục tiêu phát triển kinh tế huyện Lạng Giang giai đoạn 2007-2020	48
Bảng 3.2. Đánh giá về cơ sở hạ tầng.....	63
Bảng 3.3. Đánh giá về thị trường cung cấp các yếu tố đầu vào.....	64
Bảng 3.4. Số lao động của các hộ trồng lúa	68
Bảng 3.5. Trình độ học vấn của các chủ hộ	69
Bảng 3.6. Kinh nghiệm trồng lúa của hộ	69
Bảng 3.7. Diện tích đất canh tác của các hộ.....	70
Bảng 3.8. Khả năng tiếp cận vốn của các hộ	71
Bảng 3.9. Nguồn vốn vay của các hộ nông dân trồng lúa.....	71
Bảng 3.10. Tổng hợp các hộ tham gia tập huấn kỹ thuật.....	72
Bảng 3.11. Tổng hợp các hộ tham gia các hiệp hội	73
Bảng 3.12. Giới tính của các chủ hộ	74
Bảng 3.13. Sản lượng bình quân của hộ.....	75
Bảng 3.14. Chi phí sản xuất	75
Bảng 3.15. Kết quả ước lượng hàm sản xuất biên ngẫu nhiên.....	77
Bảng 3.16. Tóm tắt kết quả ước lượng hiệu quả kỹ thuật.....	78
Bảng 3.17. Tàn suất đạt hiệu quả kỹ thuật của các hộ nông dân trồng lúa ...	79
Bảng 3.18. Kết quả hàm hồi quy tuyến tính.....	79
Bảng 3.19. Hiệu quả kỹ thuật của các hộ	80

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ

Biểu đồ

Biểu đồ 3.1.	Cơ cấu các ngành kinh tế của huyện Lạng Giang năm 2013.....	46
Biểu đồ 3.2.	Cơ cấu các hộ theo kinh nghiệp trồng lúa.....	70
Biểu đồ 3.3.	Cơ cấu nguồn vốn vay của các hộ nông dân trồng lúa	72
Biểu đồ 3.4:	Cơ cấu các hộ tham gia tập huấn kỹ thuật	73
Biểu đồ 3.5.	Cơ cấu các hộ tham gia các hiệp hội.....	74
Biểu đồ 3.6.	Cơ cấu các hộ theo giới tính của chủ hộ	75
Biểu đồ 3.7.	Cơ cấu chi phí sản xuất	76

Hình vẽ

Hình 1.1.	Hiệu quả kỹ thuật, hiệu quả phân bổ, hiệu quả kinh tế.....	16
Hình 1.2.	Bội thu trên cánh đồng lúa Lạng Giang	29
Hình 3.1.	Trụ sở UBND huyện Lạng Giang, tỉnh Bắc Giang.....	38
Hình 3.2.	Lễ đón nhận Danh hiệu anh hùng lao động thời kỳ đổi mới	42
Hình 3.3.	Thành quả sau thời gian vất vả của cán bộ khuyến nông cùng bà con trên cánh đồng mẫu lớn tại huyện Lạng Giang.....	54
Hình 3.4.	Lãnh đạo Sở NN&PTNT tỉnh Bắc Giang tại Hội nghị trình diễn giống lúa mới trên cánh đồng mẫu lớn huyện Lạng Giang	66